

علامات قیامت

خطبه اول

الحمد لله الذي خلق الموت والحياة ليلوكم أيكم أحسن عملا والصلاة والسلام على أفضل الخلق وأكمل البشر خلقا و خلقا و شريعته و منهاجا و على آله و صحبه و من تبعهم بإحسان إلى يوم الحشر الذي لا يقبل فيه عدل و لا شفاعه و لا بدلا.

وبعد:

برادران مسلمان! الله متعال در کلام مجیدش می فرماید: ﴿يَتَأْتِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفُسَآ أَنَّهُ حَقُّ تَقَاتِيهِ وَلَا مَوْءُونٌ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ (آل عمران: ۱۰۲) «ای مؤمنان! چنانکه حق ترسیدن است از الله بترسید و نمیرید مگر در حالیکه مسلمان باشید». پس خودم و شما را به تقوای الهی و ترس حقیقی از الله متعال سفارش می کنم.

ایمان به روز رستاخیز عبارت از اعتقاد به پایان زندگی دنیا و ورود به زندگی دیگری است که با مرگ و زندگی برزخی آغاز شده از قیام قیامت - و سپس برانگیخته شدن و حشر و جزاء - عبور کرده و سرانجام با رسیدن انسانها به دوزخ یا بهشت جاودانی منتهی می شود. ایمان به روز آخرت یکی از ارکان (ششگانه) ایمان است که ایمان بنده مؤمن جز به آن کامل نمی شود و کسی که آنرا انکار کند کافر می شود. الله متعال می فرماید: ﴿وَلَكِنَّ الْإِلَهَآءَ مِنَ الْبُتُوٰغِ الْأَخْرَآءِ﴾ (البقره: ۱۷۷) «بلکه نیکوکار کسی هست که به الله و روز قیامت ایمان آورد».

و رسول گرامی صلی الله علیه و آله وسلم در پاسخ جبریل علیه السلام فرمودند: (أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَ مَلَآئِكَتِهِ وَ كِتَابِهِ وَ رُسُلِهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ تُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ) (۱) «پس مرا از ایمان خبر ده؟ فرمود: اینکه به الله و فرشتگان و کتابها و پیامبران و به روز آخرت باور داشته باشی و همچنین ایمان داشته باشی به تقدیر، یعنی اینکه هر خیر و شری از طرف الله مقدر شده است»

والله متعال در سوره نبأ آیه ۳۹ چنین می فرماید: ﴿ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا﴾ (النبا: ۹۳)

یعنی: «آن است روز حق و هر حقیقتی آشکار می گردد پس هر کسی که راه نجات خود را می جوید، راه رجوع و بازگشت به درگاه الله بگیرد».

آری مهمترین مرحله در زندگی انسان که او را غافلگیر خواهد کرد قیامت است آنقدر هم غافلگیر کننده نیست چون علامات و نشانه های آن قبلا ظاهر شده و هر کسی کم و بیش در باره قیامت می داند غافلگیری آن از این جهت است که انسان همواره چشم به دنیا دارد و در باره قیامت و زندگی حقیقی پس از مرگ کمتر می اندیشد. معبود یکتا و یگانه و گرامی مان و مالک و اختیار دار روز جزا می فرماید:

(۱) صحیح مسلم

﴿ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنْيَ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴾ (١٨) ﴿ (محمد):

(١٨)

١) پس آیا آنها (= کافران) جز این انتظار دارند که قیامت ناگهان فرارسد؟ به راستی نشانه هایش آمده

است^(١)، پس چون فرارسد، پند گرفتن (و ایمان) شان چه سودی خواهد داشت؟! انسانهای سرکش و ناسپاس که دست کشیدن و دل بریدن از عقاید باطل و افکار فاسدشان دشوار است همواره حقیقتها را به باد تمسخر می گیرند معاصران دعوت توحید در زمان رسول گرامی صلی الله علیه و آله و سلم نیز از این قاعده مستثنی نبودند لذا تمسخر کنان به رسول محبوبمان می گفتند بالاخره این قیامت شما کی خواهد آمد:

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهَا لَوْ قُنِيَ إِلَّا هُوَ نَقُلْتُ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ (١٨٧) ﴿

(الأعراف: ١٨٧)

(ای پیامبر) درباره قیامت از تو سؤال می کنند، کی واقع می شود؟ بگو: «مسلماً علم آن فقط نزد پروردگار من است، و جز او کسی وقتش را (نمی داند و) آشکار نسازد، (دانستن آن) در آسمانها و زمین سنگین (و پوشیده) است، و جز بطور ناگهانی، به سوی شما نمی آید». (چنان) از تو سؤال می کنند که گویی تو از وقوع آن خبر داری، بگو: «علم آن، فقط نزد الله است، ولی بیشتر مردم نمی دانند».

ملاحظه فرمودید که پاسخ چقدر قاطع است و قدرت و عظمت الله ذوالجلال چقدر آشکار متجلی گردیده است؟! آری جز یک ذات یکتا و یگانه که همه کاره این جهان هستی است هیچ کس دیگری وقت و زمان و نحوه قیامت را نمی داند حتی خود پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم. الله ذوالجلال می خواهد که برپایی قیامت ناگهانی باشد با اینکه علامات و نشانه های قیامت ظاهر شده و بخش دیگری که به نشانه های بزرگ یا علامات کبرا معروفند بعدها ظاهر خواهد شد اما حکمت الله متعال چنین است که قیامت ناگهانی باشد.

﴿ يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴾ (١١٣) ﴿

(الأحزاب: ٦٣)

(ای پیامبر!) مردم تو را از (زمان قیامت) قیامت می پرسند، بگو: «علم آن تنها نزد الله است» و تو چه می دانی شاید که قیامت نزدیک باشد. ممکن بود بعضی ها تصور کنند که اختیار برپا داشتن قیامت به دوستان و اولیای الله محول شود الله متعال و یکتا و توانا و بی مثال و بی شریک قاطعانه فرمود خیر:

﴿ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٤٢﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَا ﴿٤٤﴾ ﴾ (النازعات: ٤٢ - ٤٤)

(ای پیامبر) درباره قیامت از تو می پرسند، که در چه زمانی واقع می شود؟ تو را با یاد آوری این سخن چه کار است؟ (سر انجام و) منتهای (علم) آن نزد پروردگار توست.

یعنی تو ای پیامبر حتی زمان آمدن قیامت را نمی دانی و اصلا چنین چیزی به تو واگذار نشده و نخواهد شد.

آری مردم از روشنترین حقیقت زندگی شان غافل و بی خبرند یا دقیقتر عرض کنم که از زندگی حقیقی خود که بسیار هم نزدیک است غافل هستند:

﴿ اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ ﴾ (الأنبياء: ۱)

حساب مردم به آنها نزدیک شده است، در حالی که آنها در غفلت روی گردانند.

آری با اینکه قیامت نزدیک شده و روز حسابرسی بسیار نزدیک است مردم نه تنها غافل و بی خبر که روی گردانند به حدی که هیچ توجهی به آن ندارند و این بی خبری به حدی است که حتی به علامات و نشانه های قیامت نیز توجه ندارند و این بی توجی تا روزی ادامه خواهد داشت که علامات آشکار قیامت ظاهر شود و :

﴿ حَقَّ إِذَا فَتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾ ﴾ (الأنبياء: ۹۶)

تا وقتی که (سد) یأجوج و مأجوج گشوده شود، و آنها از هر (تپه و) بلندی شتابان سرازیر گردند.

آن وقت است که اوضاع دگرگون خواهد شد هنگامی که حکم الله متعال مبنی بر قیامت

صادر شود

﴿ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ ﴾

﴿ (النمل: ۸۲) ﴾

و هنگامی که فرمان (عذاب) بر آنها واقع شود (و حادثه قیامت نزدیک شود) جنبنده ای را از زمین برای آنها بیرون می آوریم که با آنها سخن گوید، که مردم به آیات ما یقین نمی آورند. آنوقت است که روز حساب نزدیک می شود و دیگر فرصت و مجال عمل از همه کس گرفته می شود و هر کسی پاسخ گوی تمام اعمالی خواهد بود که در جهان انجام داده است چه خوب و چه بد. امیدواریم که الله متعال از همه ما حساب آسان بگیرد.

بارك الله لي ولكم في القرآن العظيم ونفعني وإياكم بما فيه من الآيات والذکر الحكيم ونفعنا بهدي سيد المرسلين وقوله القويم أقول قولي هذا وأستغفر الله لي ولكم ولسائر المسلمين و الحمد لله رب العالمين.

خطبه دوم

الحمد لله حمدا كثيرا طيبا مباركا فيه. كما يحب ربنا ويرضى. وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له. وأشهد أن محمدا عبده ورسوله. وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين. برادران مسلمان و سروران گرامی!

الله متعال و معبود ذوالجلال قبل از اینکه قیامت بر پا کند علامات و نشانه هایی ظاهر خواهد نمود که بیانگر قیام قیامت باش داین نشانه ها بر دو قسم است صغری و کبری یا کوچک و بزرگ. علامات صغری: یا علامات کوچک، که البته تعداد شان زیاد است. بسیاری از آنها تحقق یافته

است. از جمله: بعثت پیامبر گرامی مان صلی الله علیه وآله وسلم، ضایع شدن امانت، آراستن مساجد و افتخار به آن، دسترسی صحرائنشینان به آپارتمانها، جنگ با یهود و کشتن آنها، نزدیک شدن فاصله های زمانی، کم شدن عمل صالح، ظاهر شدن فتنه ها، زیاد شدن قتل و کشتار و کثرت فسق و زنا، لذا الله متعال می فرماید:

﴿ اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴾ (۱) ﴿ القمر: ۱ ﴾ «قیامت نزدیک شد و ماه شکافت».

ب: علامات کبری:

یا نشانه های بزرگ، نشانه هایی هستند که اندکی پیش از قیام قیامت ظاهر می شود و گویا آژیر خطری هستند که آغاز قیامت را اعلان می کنند، تعداد این علامات ده تاست که هیچکدام از آنها تاکنون تحقق نیافته است. از جمله:

خروج مهدی، خروج دجال، نزول حضرت عیسی علیه السلام از آسمان به عنوان حاکم عادل که صلیب را می شکنند و دجال و خنزیر را می کشند، جزیه را منسوخ می کند و به شریعت اسلام حکم می کند. و یاجوج و ماجوج که ظاهر شدند، علیه آنها دعا می کند، و سرانجام آنها می میرند و سه تا خسوف پدید می آید، یکی در مغرب یکی در مشرق و یکی در جزیره العرب و دخان که عبارت از دودی عظیم است که از آسمان فرود می آید و مردم را می پوشاند و بلند شدن قرآن از زمین به آسمان، طلوع خورشید از مغرب و خروج دابه، و خروج آتش بزرگی از عدن (یمن) که مردم را به سوی شام سوق می دهد. این آخرین علامت از علامات بزرگ قیامت است.

امام مسلم از حدیث بن أسید الغفاری رضی الله عنه روایت می کند که فرمود: در حالی که ما با هم گفتگو می کردیم ناگهان پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم حاضر شدند و فرمودند در باره چه گفتگو می کنید، گفتیم درباره قیامت، فرمودند: (إنها لن تقوم حتى تروا قبلها عشر آیات)^(۱) «قیامت بر پا نخواهد شد تا اینکه قبل از آن ده نشانه را ببینید».

از جمله: «دخان»، «دجال»، «دابه»، «طلوع خورشید از مغرب»، «نزول حضرت عیسی»، «یاجوج و ماجوج»، «سه تا خسوف» و «آتش که از یمن بیرون آمده» و مردم را به سوی میدان محشر سوق می دهد، را ذکر فرمودند. همچنین پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم می فرمایند:

(يُخْرِجُ فِي آخِرِ أُمَّتِي الْمَهْدِيَّ يُسْقِيهِ اللَّهُ الْغَيْثَ وَتُخْرِجُ الْأَرْضَ نَبَاتَهَا وَيُعْطَى الْمَالُ صِحَاحاً وَتَكْثُرُ الْمَاشِيَةُ، وَتَعْظُمُ الْأُمَّةُ يَعِيشُ سَبْعاً أَوْ ثَمَانِيًا يَعْنِي حَجَجًا)^(۲) «در آخر امت من مهدی خواهد آمد، که با آمدن او خداوند باران زیاد خواهد بارانید و مال صحیح وبدون عیب داده می شود و زمین گیاهانش را خواهد رویانید، و حیوانات حلال گوشت زیاد خواهد شد، و امت نیرومند خواهد گردید، او هفت یا هشت سال عمر خواهد کرد».

(در اینجا توضیح این نکته لازم است که طبق عقیده اهل سنت مهدی یک مصلح دینی است که به صورت عادی و طبیعی در نزدیکی قیامت متولد خواهد شد. اینکه بعضی ها سعی می

(۱) صحیح مسلم

(۲) مستدرک حاکم شماره: ۸۷۱۶

کنند در میان مسلمانان چنین وانود کنند که گویا مهدی متولد شده و از قرنهای پیش تا کنون زنده است و در امور جهان تصرف دارد عقیده مخالف عقیده اهل سنت و قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه و سلم است).

در روایات آمده است که این علامات همانند دانه های تسبیح که ردیف هستند، پی در پی خواهد آمد، یکی که ظاهر شد دیگری نیز ظاهر خواهد شد، هر گاه تمام این علامات تحقق یافت به مشیت و اجازة خدا، قیامت بر پا شده است.

مقصود از قیامت روزی است که مردم با اراده پروردگارش از قبرهایشان بیرون می آیند تا اینکه محاسبه شوند، نیکوکاران پاداش و بدکاران عذاب می بینند، چنانکه الله متعال می فرماید:

﴿يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَهُمْ إِلَى نُصْبٍ يُفُوضُونَ﴾ (المعارج: ۴۳) «روزی که از گورها شتابان بیرون آیند گویی که آنان به سوی نشانه ای می روند».

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (۵۶)

(الأحزاب: ۵۶)

«اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد . اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد .» اللهم صل على محمد وأزواجه وذريته كما صليت على آل إبراهيم وبارك على محمد وأزواجه وذريته كما باركت على آل إبراهيم إنك حميد مجيد .»

ربنا آتنا في الدنيا حسنة و في الآخرة حسنة و قنا عذاب النار. عباد الله! إن الله يأمر بالعدل والإحسان وإيتاء ذى القربى، وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغى، يعظكم لعلكم تذكرون.